

علوم و تکنولوژی محیط زیست، دوره بیست و دوم، شماره یازده، بهمن ماه ۹۸

بررسی دیدگاه‌های گردش‌گران ورزشی کوهنوردی ساکنین شهر ایلام در جهت برنامه‌ریزی گردش‌گری با تأکید بر امنیت گردش‌گران (مطالعه موردی: منطقه کوهستانی گچان)

جواد علی بیگی^۱

بهروز سپیدنامه^{۲*}

bsepadname@yahoo.com

تاریخ پذیرش: ۹۶/۲/۱۳

تاریخ دریافت: ۹۵/۸/۱۶

چکیده

زمینه و هدف: در این مطالعه به بررسی آراء گردش‌گران ورزشی کوهنوردی ساکنین شهر ایلام در منطقه کوهستانی گچان در جهت برنامه‌ریزی برای توسعه گردش‌گری با تأکید بر امنیت گردش‌گران پرداخته شده است.

روش بررسی: نوع تحقیق کاربردی، روش تحقیق توصیفی و تحلیلی، روش گردآوری اطلاعات کتابخانه‌ای و میدانی و روش تجزیه و تحلیل اطلاعات به صورت آمار توصیفی و استنباطی (آزمونهای T و فریدمن) است. جامعه آماری شامل گردش‌گران ورزشی کوهنوردی منطقه گچان است که با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس، تعداد ۷۷ گردش‌گر به‌عنوان حجم نمونه به‌دست آمد.

یافته‌ها: جامعه آماری شامل گردش‌گران ورزشی کوهنوردی منطقه گچان است که با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس، تعداد ۷۷ گردش‌گر به‌عنوان حجم نمونه به‌دست آمد. بر اساس یافته‌های این پژوهش، مردان (۶۶ درصد) بیش‌ترین درصد پاسخ‌گویان را تشکیل داده و بیش‌ترین گروه سنی پاسخ‌گویان بین سنین "۲۵ تا ۴۴ سال" است. گردش‌گران اغلب دارای سطح مدرک تحصیلی لیسانس (۳۷/۷) و دیپلم (۲۲/۱ درصد) هستند. مبدأ اغلب گردش‌گران کوهنورد شهر ایلام (۸۱/۸ درصد) است. کارمندان (۳۳/۸ درصد) بالاترین تعداد پاسخ‌گویان را تشکیل داده و اغلب گردش‌گران (۸۴/۴ درصد) با خودروی شخصی به منطقه گچان دسترسی پیدا می‌کنند. گردش‌گران اغلب "همراه با خانواده" (۵۱/۹ درصد) و "به همراه دوستان" (۲۲/۱ درصد) به منطقه مراجعه می‌کنند. اغلب گردش‌گران موافق پرداخت حق ورودی در حد ۵۰۰۰ ریال تا ۱۵۰۰۰ ریال هستند. گردش‌گران مهم‌ترین انگیزه و دلایل انتخاب منطقه را "کوهنوردی، ورزش و سلامتی" ذکر کرده‌اند. همچنین نتایج آزمون فرضیه تحقیق نشان می‌دهد که به طور کلی سطح ناامنی در منطقه گچان برای گردش‌گران در حد بالاتر از متوسط است که می‌تواند بر روی جذب گردش‌گری ورزشی در کوهنوردی اثر منفی بگذارد.

۱- دانشجوی دکتری رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، گروه جغرافیای انسانی، دانشکده علوم جغرافیایی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.
۲- عضو هیأت علمی گروه علوم اجتماعی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه ایلام، ایلام، ایران. *مسئول مکاتبات.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج آزمون فرضیه تحقیق نشان می‌دهد که به طور کلی سطح "ناامنی" در منطقه گچان برای گردش‌گران در حد بالاتر از متوسط است.

واژه‌های کلیدی: برنامه‌ریزی گردش‌گری، گردش‌گری ورزشی کوهنوردی، امنیت، شهر ایلام، گچان

The Study Views of Climbing Sport Tourists of Ilam City Residents in Order to Develop Tourism with Emphasis on the Safety of Tourists (Case study: mountainous area of Gachan)

Javad Alibeygi¹

Behrouz sepidnameh^{2*}

bsepadname@yahoo.com

Admission Date: May 3, 2017

Date Received: November 6, 2016

Abstract

Background and Objective: In this study, the views of mountaineering sports tourists living in the city of Ilam in the mountainous region of Gachan in order to plan for the development of tourism with emphasis on the security of tourists have been studied.

Method: The research is an applied research, the methods of data collection is descriptive and analytic, the methods of data analysis is conducted both descriptive and inferential statistics (T & Friedman test). The Statistical Society is consisted of climbing sport tourists of Gachan mountainous area that has been obtained 77 tourists with the use of available sampling or random method.

Findings: Based on the findings, Men (66 percent) accounted for the highest percentage of respondents and the largest age group of respondents is between the ages of "25 to 44 year". Tourists often have a bachelor's degree level (37.7 percent) and Diploma (22.1 percent). The origin location of the most Mountaineer tourists is the city of Ilam. Employees (8/33 percent) have formed the highest number of respondents. Most tourists (4/84 percent) access to the area Gachan with private vehicle. Tourists visit the area often "with family" (9/51 percent) and "with friends" (1.22 percent). Often of tourists are agreeing to pay 5,000 rials to 15,000 rials in the right input. Tourists have been reported the main motivations and reasons for choosing the region "tourism, sport and health".

Discussion and Conclusion: Also, hypothesis test results indicate that in general, level of insecurity in Gachan area for tourists is higher than average which can have a negative effect on tourism and sports tourism.

Key words: Tourism planning, climbing sport tourism, Security, city of Ilam, Gachan.

1-Ph.D, Student in Geography and Rural Planning, Department of Human Geography, Faculty of Geographical Sciences, Kharazmi University, Tehran, Iran.

2- Faculty member of Department of Social Sciences, Faculty of Literature and Humanities, University of Ilam, Ilam, Iran.* (Corresponding Author).

مقدمه

امروزه یکی از انواع گردش‌گری که موجب رشد سریع و رونق بازار گردش‌گری شده و بسیار مورد علاقه و استفاده مردم دنیا واقع شده، گردش‌گری ورزشی است. ورزش یکی از فعالیت‌های مهم گردش‌گران در حین فراغت است و گردش‌گری و سفر نیز با انواع مختلف ورزش همراه است (۱). مدت‌هاست که تعامل و ارتباط بین گردش‌گری و ورزش به طور فزاینده‌ای گسترش یافته (۲) به طوری که در سال‌های اخیر گردش‌گری ورزشی به عنوان صنعتی پیش‌رو در اکثر کشورهای دنیا در حال اوج‌گیری و توسعه بوده است (۳).

برنامه‌ریزی برای گردش‌گری ورزشی ذاتاً پیچیده و مشکل است؛ شاید مهم‌ترین دلیل و بیش‌ترین مشکل این باشد که گردش‌گری ورزشی آمیخته‌ای از دو حوزه کاملاً مجزای گردش‌گری و ورزش است که هر حوزه به طور جداگانه‌ای مدیریت می‌شود. این مسأله بدین معنی است که هیچ یک از این دو واحد مسؤولیت کامل گردش‌گری ورزشی را به عهده ندارد (۴) و جهت بهره‌برداری از فرصت‌های گردش‌گری ورزشی، سازمان‌ها و متخصصین هر دو حوزه باید با یکدیگر در جهت دستیابی به برنامه‌ریزی هماهنگ در توسعه گردش‌گری ورزشی ارتباط نزدیک باشند. برای برنامه‌ریزی در جهت توسعه گردش‌گری ورزشی بایستی به تعیین نقاط قوت و ضعف و فرصت‌ها و تهدیدهای پیش‌روی این حوزه توجه نمود (۵)، اما آن‌چه روشن است آگاهی از این عوامل نخستین و مهم‌ترین قدم جهت شناخت بهتر گردش‌گری ورزشی و برنامه‌ریزی دقیق‌تر و مدیریت صحیح‌تر این حوزه می‌باشد.

با توجه به این که اقتصاد کشور ایران اتکای شدیدی به درآمدهای حاصل از صادرات نفت خام دارد و با توجه به جوان بودن جمعیت کشور و بالا بودن نرخ بیکاری، توسعه گردش‌گری ورزشی در کشور ایران از اهمیت بالایی برخوردار می‌باشد (۶)؛ از جهتی، منابع طبیعی در بسیاری از کشورهای جهان، پشتوانه اصلی رشد و توسعه اقتصادی به شمار می‌آیند و از آن‌ها به عنوان بزرگ‌ترین سرمایه ملی یاد می‌کنند. یکی از حوزه‌های درخور توجه در این رابطه، مناطق جنگلی و منابع طبیعی است (۷).

در این راستا، کشور ایران با مساحتی بالغ بر ۱۶۵ میلیون هکتار در گذشته، تقریباً ۱۸ میلیون هکتار جنگل داشته که در واقع ۱۱ درصد سطح کشور را جنگل پوشانیده است ولی اکنون سطح آن ۱۳/۸ میلیون هکتار می‌باشد (۸). بر این اساس، کشور ایران یکی از ده کشور اول جهان از نظر جذابیت‌های گردش‌گری نیز هست (۶) که با توجه به سایر قابلیت‌ها و ظرفیت‌های ورزشی، انسانی، فرهنگی و غیره می‌توان از آن به عنوان کشوری مستعد در توسعه صنعت گردش‌گری ورزشی نام برد. با توجه به محدودیت‌های فرهنگی، مذهبی و ارزشی که در این کشور در ارتباط با گردش‌گری به‌ویژه گردش‌گری ورزشی وجود دارد، به نظر می‌رسد که موضوع گردش‌گری ورزشی کوهنوردی شرایط مطلوب‌تر و مناسب‌تری جهت توسعه دارد که این نکته باید در برنامه‌ریزی‌های توسعه گردش‌گری ورزشی مورد توجه قرار گیرد.

منطقه کوهستانی گچان که جزئی از منطقه حفاظت‌شده مانشت و قلازنگ و در جنوب غربی آن واقع است اغلب پوشیده از درختان زیبای بلوط است. این منطقه کوهستانی در ۵ کیلومتری شهر ایلام و در ابتدای جاده ایلام به سرابله و کرمانشاه و بعد از عبور از تونل بزرگ این مسیر در محدوده شهرستان سیروان و تحت قلمرو روستاییان ایل دهبالایی قرار دارد. در این منطقه که کوه‌های زیبا و بزرگ مانشت و قلازنگ به همراه گچان گویی به هم رسیده‌اند منظره بسیار زیبایی را ایجاد کرده است. در دامنه کوه گچان، راه پیاده‌روی وجود دارد که به جاده سلامتی معروف شده است، مسیری زیبا و چشم‌نواز که پس از حدود یک ساعت و نیم پیاده‌روی، آن هم در سایه سار درختان بلوط به چشمه‌هایی با آب زلال در دل کوه منتهی می‌شود که علاوه بر رفع تشنگی کوهنوردان، به مصرف اهالی روستاهای مجاور و آبیاری باغات گردو و انجیر و غیره در دامنه کوه می‌رسد به گونه‌ای که در فصول بهار، تابستان و پاییز و حتی زمستان به علت دسترسی تقریباً راحت به آن، پذیرای خیل عظیم دوست‌داران طبیعت و اردوهای ورزشی، تفریحی و علمی است (۹). با این حال، تحقیق حاضر با هدف بررسی دیدگاه‌های گردش‌گران ورزشی کوهنوردی ساکنین شهر ایلام

بیش تری در قیاس با قوت ها دست و پنجه نرم می کند و در محیط بیرونی با فرصت های بیش تری در مقایسه با تهدیدات رو به روست؛ بنابراین، راهبردهای «محافظه کارانه/ ترمیمی» مبتنی بر نگهداری و حمایت درونی، مناسب ترین قابلیت را در پاسخ به این شرایط خواهند داشت؛ همچنین، سنجش کمی راهبردهای مذکور، نشان داد که راهبرد «تدوین طرح جامع توسعه طبیعت گردی پایدار» با کسب امتیاز ۹/۴۳ دارای بیش ترین جذابیت و «تدوین مقررات حفاظت» با نمره ۶/۸۱ دارای کم ترین جذابیت می باشد (۱۲). کوماری در پژوهشی به تعیین توان طبیعت گردی ناحیه غربی ایالت سای کیم هند با استفاده از AHP پرداخت که نتایج نشان داد که در این بررسی، لایه های شکل زمین، ارتفاع، کاربری اراضی، تنوع و تراکم گیاهی، حیات وحش، توانایی جذب گردش گر، زیرساخت ها و امکانات در نظر گرفته شد و در نهایت نقشه تولان تفرجی منطقه به دست آمد که بر اساس آن ۵۰ درصد منطقه دارای توان بالا و خیلی بالا می باشد (۱۳).

مبانی نظری

گردش گری ورزشی یکی از انواع گردش گری است که قدمتی طولانی دارد و اهمیت و توسعه آن روز به روز در حال افزایش است و برخی کشورها از این طریق درآمد سرشاری کسب می کنند. گونه های مختلف این نوع از گردش گری در انواع گردش گری عادی و طبیعت گرا قرار می گیرد و آن دسته از انواع گردشگری ورزشی که در طبیعت انمام می شود با اکوتوریسم و توریسم ماجراجویانه تداخل دارد (۱۴). تحقق گردش گری در شکل های مختلف خود نیازمند یک فضای جغرافیایی است که این فضا به منزله هسته اصلی گردش گری عمل می کند (۱۵)؛ به عبارتی، ویژگی های منابع و جاذبه ها در هر منطقه، اساس توسعه گردش گری را مهیا می سازد (۱۶) و اکوسیستم های طبیعی یکی از مقاصد اصلی در انواع گردش گری طبیعت محور از جمله گردش گری ورزشی به شمار می رود. کوه ها و سیستم های کوهستانی با داشتن ویژگی های متنوع توپوگرافی و جغرافیایی، زیستی و اقلیمی حتی اجتماعی و فرهنگی، به سبب پر اکسیژن بودن محیط، زهکشی دمای مناسب، رطوبت نسبی

در راستای توسعه و برنامه ریزی گردشگری با تأکید بر امنیت گردشگران منطقه کوهستانی گچان تدوین شده است تا بتواند راهکارهای مفیدی را در جهت توسعه گردش گری ورزشی کوهنوردی ارائه دهد.

تاکنون بررسی های محدودی در ارتباط با گردش گری ورزشی کوهنوردی صورت گرفته است. با وجود این، بسیاری از پژوهش ها به گردش گری ورزشی کوهنوردی در حاشیه مطالعات خود اشاره داشته اند. مختاری و مصطفایی در بررسی نقش گردش گری ورزشی در توسعه گردش گری قشم نشان دادند که ایران یکی از ده کشور اول جهان از نظر جذابیت های گردش گری است؛ از این رو اهمیت دارد از قابلیت های خود در توسعه گردشگری استفاده کند. جاذبه های طبیعی ورزشی موجود در ایران شامل تپه نوردی، شکار، صید و ماهی گیری، ورزش های زمستانی، ورزش های ساحلی و آبی، بیابان گردی، طبیعت درمانی، کوهنوردی و غارنوردی است (۱۰). صدیقی و حسنی عوامل مؤثر بر امنیت گردش گری در پارک جنگلی ناهار خوران را بررسی نمودند که نتایج نشان می دهد میان سن افراد، تفرج به همراه گروه های مختلف گردش گری مانند خانواده، دوستان و گروه های گردش گری با احساس امنیت در افراد در تفرجگاه های جنگلی رابطه معنادار وجود دارد به طوری که افراد در سن ۳۵ تا ۵۰ و به همراه گروه های گردش گری احساس امنیت بیشتری دارند (۱۱). معین فرد و همکاران در مقاله ای راهبردهای توسعه گردش گری ورزشی تفریحی در ایران را مورد بررسی قرار دادند که نتایج حاکی از این است که با توجه به اهمیت گردش گری ورزشی مدیران و برنامه ریزان بخش گردش گری و ورزش کشور، باید اهتمام لازم را در جهت توسعه و بالندگی این صنعت از خود نشان دهند؛ در این میان، از تعامل آگاهانه و سازنده ای که باید میان بخش ها، نهادها و سازمان های مختلف مؤثر و ذی نفع در توسعه گردش گری ورزشی وجود داشته باشد نباید غافل ماند (۵). قاسم پور در پژوهشی به بررسی برنامه ریزی راهبردی توسعه طبیعت گردی در مناطق تحت حفاظت استان ایلام پرداختند که نتایج نشان می دهد مقصد گردش گری در محیط داخلی با ضعف های

چارچوب مطمئنی برای برنامه‌ریزی در این شاخه از گردش‌گری محسوب شود. به این ترتیب، ضمن آن که با بهره‌برداری معقول از منابع طبیعی از فشار بر طبیعت پرهیز می‌شود، ابعاد اقتصادی آن می‌تواند به رونق اقتصادی محلی و منطقه‌ای بیانجامد (۲۲).

مناطق مورد مطالعه

منطقه مورد مطالعه یک منطقه کوهستانی به نام گچان است که در شمال شرقی استان ایلام با طول ۴۵ تا ۴۸ درجه شمالی و عرض ۳۲ تا ۳۴ درجه شرقی در ۵ کیلومتری شهر ایلام و در ابتدای جاده ایلام به شهرستان سیروان و در محدوده این شهرستان واقع شده است. میزان بارندگی سالیانه ۷۰۰ میلی‌متر و متوسط دمای سالیانه ۱۵/۵ تا ۱۷/۵ درجه سانتی‌گراد می‌باشد. مساحت منطقه مورد مطالعه ۱۰۰ هکتار است که در دامنه ارتفاعی حداقل ۷۲۰ تا حداکثر ۲۱۰۰ متر از سطح دریا واقع شده است. شیب منطقه به طور متوسط بین ۵ تا ۶۰ درصد می‌باشد. گونه اصلی منطقه بلوط ایرانی است که گونه‌های همراه آن کیکم، بنه، دافنه، گون، ارژن، گیلاس وحشی، شن و گردو و غیره می‌باشد (۸). کوه‌ها، دره‌ها و صخره‌های متعددی که در سطح منطقه وجود دارد، مناظر زیبا و بدیعی را به وجود آورده‌اند که از ارزش گردش‌گری و زیبا شناختی برخوردار است. تضادهایی که در شکل و سیمای کوه‌ها و دره‌های منطقه حفاظت شده وجود دارد که هر کدام از آن‌ها دارای ویژگی‌های منحصر به فرد است و با به وجود آوردن شرایط زیستی مختلف و تنوع میکروکلیم، تنوع گیاهی منطقه را افزایش داده‌اند. همچنین به لحاظ داشتن منابع آبی (چشمه)، آثار تاریخی، فرهنگی و آثار فیزیکی - طبیعی فراوان جلوه‌های زیبایی به وجود آورده که دارای ارزش‌های اکوتوریستی است (۲۳).

در دامنه کوه گچان، چندین مسیر برای پیاده‌روی و کوهنوردی وجود دارد که یکی از این راه‌ها بیش‌تر شناخته شده است و به راه یا جاده سلامتی ایلام معروف شده است. این راه که از ابتدای طرف شرقی تونل آزادی شروع می‌شود مسیری زیبا و چشم‌نواز وجود دارد که پس از حدود یک ساعت و نیم

مطلوب و چشم‌اندازهای بدیع، به یکی از مقاصد کم‌نظیر ورزش‌های هوایی و توسعه گردش‌گری ورزشی تبدیل شده‌اند (۱۷).

پژوهش‌گران گردش‌گری ورزشی را به طرق مختلف دسته‌بندی کرده‌اند. ردموند گردش‌گری ورزشی را به انواع تعطیلات ورزشی، جشن‌های ورزشی، مسابقات جهانی، موزه‌ها و سالن‌های مشهور ورزشی طبقه‌بندی می‌کند. هال (۱۳۹۲) از سه حوزه مرتبط با گردش‌گری ورزشی شامل رویدادهای ورزشی بزرگ، تفریحات محیط باز و طبیعی و گردش‌گری ورزشی مرتبط با سلامت و تناسب اندام نام برده است. کریستیان (۱۹۹۰)، هال (۱۳۹۲) و تروئیر (۱۹۹۹) از گردش‌گری ماجراجویانه به عنوان یک بخش رو به رشد در بازار گردش‌گری ورزشی نام می‌برند (۱۸). این نوع از گردش‌گری ورزشی که ماهیتی تفریحی دارد مجموعه‌ای از سفر، ورزش و تفریح در محیط طبیعی است که این محیط شامل جنگل، کوهستان، مناطق برفی و یخبندان، دریا و صحرا می‌باشد (۱۹)، اما مهم‌ترین و معروف‌ترین دسته‌بندی از انواع گردش‌گری ورزشی توسط کرتزن (۲۰۰۵) اریه شده است که به پنج نوع شامل رویدادهای ورزشی، جذابیت‌های ورزشی، تورهای ورزشی، مجتمع‌ها و اردوگاه‌های تفریحی - ورزشی و سفرهای آبی ورزشی است (۲۰). همان‌طور که ملاحظه می‌شود در اکثر دسته‌بندی‌ها، گردش‌گری ورزشی و محیط‌های طبیعی از جمله جنگل، کوهستان، صحرا، سلامت و کوهنوردی دارای جایگاه ویژه‌ای است.

گردش‌گری کوهستان اغلب پذیرای کوهنوردان حرفه‌ای و غیر حرفه‌ای که برای صعود به قله‌های مرتفع عازم کوهستان می‌شوند تا کوهپیمایان دامنه‌ها که برای دامنه‌نوردی، گل‌گشت و استفاده از تسهیلات تفریحی در سفرهای کمتر از یک روز به محیط‌های کوهستانی مراجعه می‌کنند، است (۱۷). بنابراین، در توسعه گردش‌گری ورزشی و تفریحی در منطق کوهستانی، طرح‌ریزی باید به گونه‌ای انجام شود که با پایداری اکوسیستم غنی اما شکننده کوهستان هماهنگ و سازگار باشد (۲۱)؛ بنابراین، شناخت دقیق مقاصد و تعیین استعدادها و ارزش‌های گردش‌گری منطقه و متناسب‌سازی فعالیت با محل می‌تواند

ابتدای طرف شرقی تونل آزادی شروع می شود مسیری زیبا و چشم نواز وجود دارد که پس از حدود یک ساعت و نیم پیاده روی، آن هم در سایه سار درختان بلوط به چشمه هایی با آب زلال در دل کوه و آبشار زیبای گچان منتهی می شود که علاوه بر رفع تشنگی گردشگران کوهنوردان، به مصرف اهالی روستاهای مجاور و آبیاری باغات گردو و انجیر و غیره در دامنه کوه می رسد به گونه ای که در فصول بهار، تابستان و پاییز و حتی زمستان به علت دسترسی تقریباً راحت به آن، پذیرای خیل عظیم دوست داران طبیعت و اردوهای ورزشی، تفریحی و علمی است.

پیاده روی، آن هم در سایه سار درختان بلوط به چشمه هایی با آب زلال در دل کوه و آبشار زیبای گچان منتهی می شود که علاوه بر رفع تشنگی گردشگران کوهنورد، به مصرف اهالی روستاهای مجاور و آبیاری باغات گردو و انجیر و غیره در دامنه کوه می رسد به گونه ای که در فصول بهار، تابستان و پاییز و حتی زمستان به علت دسترسی تقریباً راحت به آن، پذیرای خیل عظیم دوستداران طبیعت و اردوهای ورزشی، تفریحی و علمی است (شکل ۱). در این منطقه حدود ۱۰ هکتار باغ گردو وجود دارد که علاوه بر کسب درآمد برای صاحبان آن، به علت مجاورت با چشمه ها و آبشار گچان، نوعی طراوت و زیبایی خاصی به منطقه گردشگری داده است و توسط آب چشمه های منطقه سیراب می گردند (۹).

در دامنه کوه گچان، چندین مسیر برای پیاده روی و کوهنوردی وجود دارد که یکی از این راه ها بیشتر شناخته شده است و به راه یا جاده سلامتی ایلام معروف شده است. این راه که از

شکل ۱- آبشار و طبیعت زیبای منطقه کوهستانی گچان

Figure 1. Waterfall and beautiful nature of Gachan mountainous region

روش شناسی تحقیق

استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۷۵۶ به دست آمد که بیانگر ضریب اعتماد بالا است. روش تجزیه و تحلیل اطلاعات به صورت آمار توصیفی (میانگین) و استنباطی (آزمون های T، فریدمن) در نرم افزار SPSS صورت گرفته است. بر این اساس، پرسش نامه ای مستخرج از مبانی نظری تحقیق و با بهره گیری از طیف لیکرت جهت بررسی سطح ناامنی گردشگران ورزشی کوهنوردی در سفر به اعماق جنگل منطقه کوهستانی گچان در

نوع تحقیق کاربردی، روش آن توصیفی-تحلیلی و برای گردآوری اطلاعات از روش های میدانی (پرسش نامه، مشاهده و مصاحبه) استفاده شده است. جامعه آماری تحقیق، شامل گردشگران ورزشی کوهنوردی که در طی یک ۳ روز تعطیل به منطقه کوهستانی گچان مراجعه کرده اند که با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس یا اتفاقی، تعداد ۷۷ گردشگر به عنوان حجم نمونه به دست آمد. سطح پایایی پرسش نامه ی تحقیق با

گردش‌گران حاضر در منطقه، نبودن نیروهای امنیتی در منطقه، ناامنی ناشی از تراکم زیاد پوشش جنگلی در تدوین نهایی پرسش‌نامه لحاظ گردید (جدول ۱).

متغیرهای مربوط به سوالات تحقیق مانند جنس، سن، سطح سواد، مبدأ سفر، تعداد دفعات مراجعه، مدت زمان رفت و برگشت و امکان اقامت شبانه، پرداخت مقدار حق ورودیه، انگیزه سفر و دلایل انتخاب منطقه و نیز در ۴ شاخص مربوط به فرضیه تحقیق شامل وجود افراد مزاحم در منطقه، تعداد اندک

جدول ۱- شاخص‌های مربوط به تحقیق

Table 1 . Indicators related to research

شاخص	ردیف
وجود افراد مزاحم در منطقه	۱
تعداد اندک گردش‌گران حاضر در منطقه	۲
نبودن نیروهای امنیتی در منطقه	۳
ناامنی ناشی از تراکم زیاد پوشش جنگلی	۴

منبع: نگارندگان، ۱۳۹۵.

۱. به نظر می‌رسد گردش‌گران ورزشی کوهنوردی منطقه کوهستانی گچان، احساس ناامنی بالایی در سفر به عمق جنگل دارند.

یافته‌های پژوهش

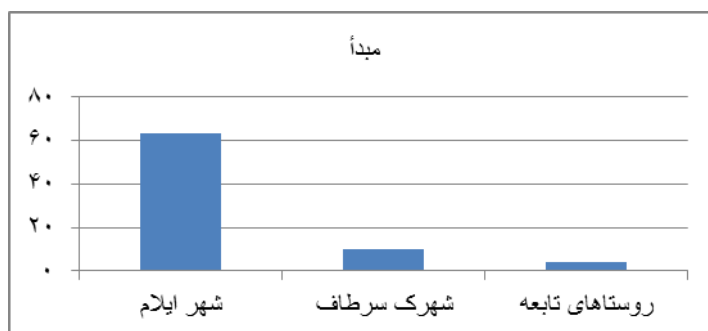
ویژگی‌های جمعیت شناختی گردش‌گران: مطابق این بررسی مردان ۵۱ نفر (۶۶ درصد) بیش‌ترین درصد و زنان ۲۶ نفر (۳۴ درصد) پاسخ‌گویان را تشکیل داده‌اند. از مجموع گردش‌گران پاسخگو ۵/۲ درصد (۴ نفر) کمتر از ۱۵ سال داشتند، ۲۸/۶ درصد (۲۲ نفر) بین ۱۵ تا ۲۴ سال، ۴۱/۶ درصد (۳۲ نفر) بین ۲۵ تا ۴۴ سال، ۱۸/۲ درصد (۱۴ نفر) در گروه سنی ۴۵ تا ۶۴ سال و ۶/۵ درصد (۵ نفر) بیش از ۶۵ سال بودند. پرسش‌شوندگان گردش‌گر، ۳/۹ درصد (۳ نفر) بی‌سواد، ۱/۳ درصد (۱ نفر) راهنمایی، ۵/۲ درصد (۳ نفر) دبیرستان، ۲۲/۱ درصد (۱۸ نفر) دیپلم، ۱۵/۶ درصد (۱۲ نفر) دارای مدرک فوق‌دیپلم، ۳۷/۷ درصد (۲۹ نفر) لیسانس، ۲۳/۱ درصد (۸ نفر) فوق‌لیسانس، ۵/۲ درصد (۳ نفر) دکترا بودند.

- **مبدأ گردش‌گران:** از میان پاسخ‌گویان گردش‌گر، ۸۱/۸ (۶۳ نفر) از شهر ایلام به این منطقه مراجعه کرده بودند. همچنین، ۱۳ درصد (۱۰ نفر) از شهرک سرطاف، ۵/۴ درصد (۴ نفر) از

با عنایت به آن‌چه بیان گردید این پژوهش در پی پاسخ‌گویی به سوالات زیر تدوین شده است:

- ۱- مشخصات جمعیت‌شناسی (جنس، سن، سواد) گردش‌گران منطقه کوهستانی گچان چگونه است؟
 - ۲- مبدأ اصلی گردش‌گران ورزشی منطقه کوهستانی گچان کجاست؟
 - ۳- شغل گردش‌گران منطقه کوهستانی گچان چیست؟
 - ۴- نحوه دسترسی گردش‌گران به منطقه کوهستانی گچان چگونه است؟
 - ۵- نحوه مراجعه بازدیدکنندگان از جنگل به چه صورت است؟
 - ۶- نظرات گردش‌گران نسبت به پرداخت مقدار حق ورودیه از گردش‌گران در ازای خدمات امنیتی چیست؟
 - ۷- انگیزه سفر گردش‌گران و دلایل انتخاب منطقه به‌عنوان مقصد گردش‌گری چیست؟
- با عنایت به سوالات فوق، فرضیه‌ای به این شرح قابل بررسی است:

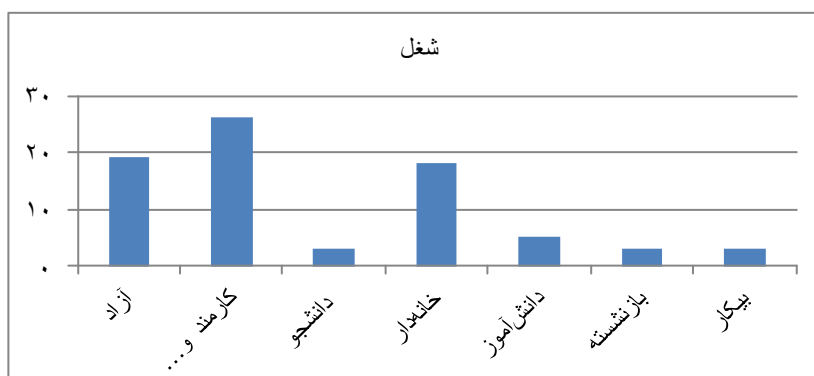
روستاهای مجاور شهر ایلام می باشند. هیچ کدام از پاسخ گویان خارج از شهرستان ایلام نبودند (شکل ۲).

شکل ۲- فراوانی و درصد مبدأ گردش گران ورزشی مراجعه کننده به منطقه

Figure 2. The frequency and percent of the origin of sport tourists referred to area
 خانه دار، ۶/۵ درصد (۵ نفر) محصل، ۳/۹ درصد (۳ نفر)

بازنشسته و ۳/۹ درصد (۳ نفر) بیکار بودند (شکل ۳).
 - توزیع شغلی پاسخ گویان: از گردش گران، ۲۴/۷ درصد (۱۹ نفر) شغل آزاد داشتند، ۳۳/۸ درصد (۲۶ نفر) کارمند و متخصص، ۳/۹ درصد (۳ نفر) دانشجو، ۲۳/۴ درصد (۱۸ نفر)

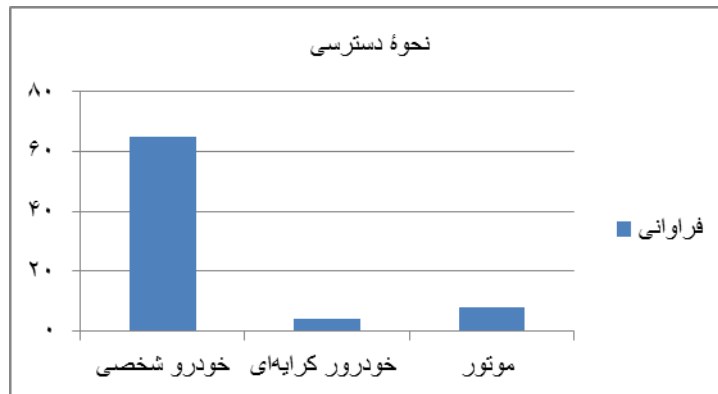
شکل ۳- فراوانی و درصد شغل گردش گران ورزشی مراجعه کننده به منطقه

Figure 3. The frequency and percent of the jobs of sport tourists referred to area

- نحوه دسترسی به منطقه

کردند. به این ترتیب استفاده از خودرو شخصی رایج ترین شیوه دسترسی به جنگل های گچان برای گردش گری ورزشی و پیاده روی است (شکل ۴).

جامعه آماری گردش گران مورد پرسش نشان داد از بین روش های دسترسی به منطقه بر پایه وسیله نقلیه، ۸۴/۴ درصد (۶۵ نفر) با خودرو شخصی، ۵/۲ درصد (۴ نفر) به وسیله خودرو کرایه ای و ۱۰/۴ درصد (۸ نفر) با موتور به منطقه مراجعه

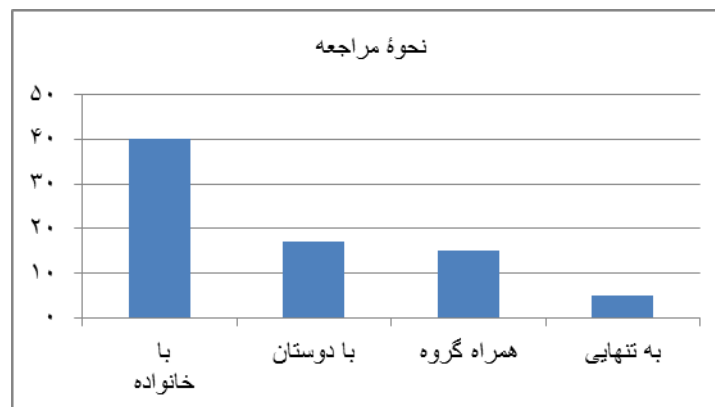

شکل ۴- فراوانی و درصد نحوه دسترسی گردشگران ورزشی به منطقه گچان

Figure 4. The frequency and percent of access method of sport tourists referred to area

درصد (۱۵ نفر) همراه با گروه‌های گردشگری، ۶/۵ درصد (۵ نفر) تنهایی به کوهنوردی و ورزش در منطقه گچان سفر می‌کنند (شکل ۵).

- توزیع گردشگران بر اساس نحوه مراجعه گردشگران به جنگل از جامعه آماری گردشگران مورد بررسی، ۵۱/۹ درصد (۴۰ نفر) همراه با خانواده، ۲۲/۱ درصد (۱۷ نفر) همراه با دوستان ۱۹/۵

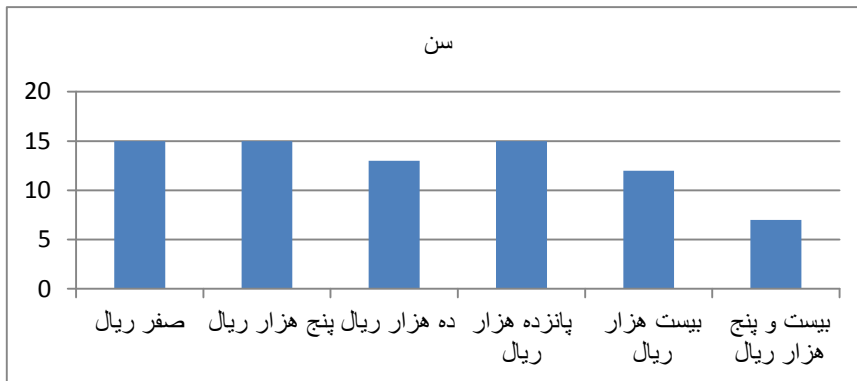

شکل ۵- فراوانی و درصد نحوه مراجعه گردشگران ورزشی به منطقه

Figure 5. The frequency and percent of reference method of sport tourists to area

درصد (۱۵ نفر) حاضر به پرداخت ورودیه ای معادل ۵۰۰۰ ریال، ۱۶/۹ درصد (۱۳ نفر)، ۱۰۰۰۰ ریال، ۱۹/۵ درصد (۱۵ نفر) ۱۵۰۰۰ ریال، ۱۵/۶ درصد (۱۲ نفر) ۲۰۰۰۰ ریال و سرانجام ۹/۱ درصد (۷ نفر) ۲۵۰۰۰ ریال موافقت (شکل ۶).

- توزیع دیدگاه‌های گردشگران نسبت به پرداخت مقدار ورودیه از گردشگران در ازای خدمات امنیتی طبق شکل ۶ در صورت اخذ حق ورودیه ۱۹/۵ درصد (۱۵ نفر) حاضر به پرداخت هیچ مقدار حق ورودیه ای نیستند، ۱۹/۵

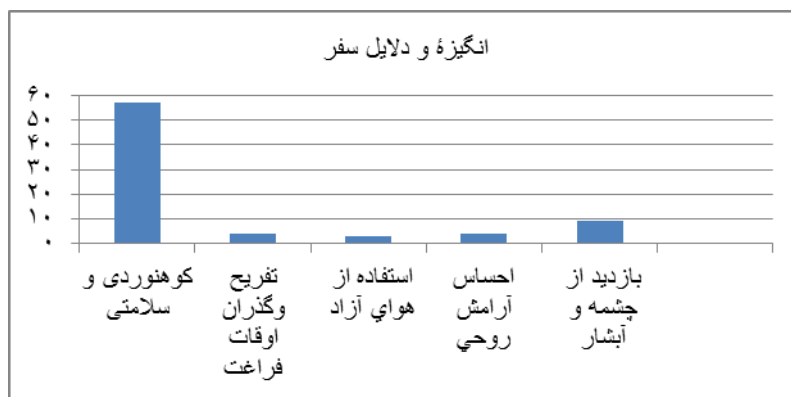
شکل ۶- فراوانی و درصد نظرات گردشگران نسبت به پرداخت مقدار حق ورودیه از گردشگران در ازای خدمات امنیتی

Figure 6. The frequency and percent of the views tourists about pay the amount of admission right of tourists in exchange for security services

– انگیزه سفر و دلایل انتخاب منطقه

هر چند نشان از قابلیت های تفریحی بالای محدوده مورد مطالعه در جذب گردشگران با ویژگی های متفاوت می باشد، اما اغلب گردشگران ورزش و کوهنوردی، ورزش و سلامتی را دلیل مراجعه به منطقه بیان می نمودند (شکل ۷).

طبق شکل ۷، حدود ۷۴ درصد (۵۷ نفر) از بازدیدکنندگان کوهنوردی، ورزش و سلامتی، ۱۱/۷ درصد (۶ نفر) تفریح و گذران اوقات فراغت، ۳/۹ درصد (۳ نفر) استفاده از هوای آزاد، ۵/۲ درصد (۴ نفر) احساس آرامش روحی، ۶/۵ درصد (۵ نفر) استفاده و بازدید از چشمه و آبشار گچان و ۱ درصد (۲ نفر) از سر بیکاری را دلیل مراجعه خود به این منطقه عنوان نمودند که

شکل ۷- فراوانی و درصد نظرات گردشگران نسبت به انگیزه سفر و دلایل انتخاب منطقه

Figure 7. The frequency and percent of the views tourists about motive of the visit and reasons for choosing the area

T نشان دهنده سطح میانگین نسبتاً بالای نامنی در چهار مؤلفه مورد بررسی در منطقه ی کوهستانی گچان از دیدگاه گردشگران است میانگین مؤلفه های وجود افراد مزاحم در منطقه، تعداد اندک گردشگران حاضر در منطقه، نبودن نیروهای امنیتی در منطقه، نامنی ناشی از تراکم زیاد پوشش

فرضیه پژوهش: به نظر می رسد منطقه کوهستانی گچان، از سطح نامنی بالایی برای گردشگران ورزشی کوهنوردی برخوردار است. جهت بررسی سطح نامنی گردشگران در منطقه گچان از دیدگاه گردشگران ورزشی کوهنوردی منطقه با استفاده از آزمون T پرداخته شده است. یافته های به دست آمده از آزمون

جنگلی و کلی به ترتیب برابر با ۳/۲۴۶۸، ۴/۱۸۱۸، ۴/۲۵۹۷، ۲/۸۵۷۱ و ۳/۶۳۶۴ بوده است (جدول ۲).

جدول ۲- بررسی سطح ناامنی منطقه کوهستانی گچان از دیدگاه گردشگران بر اساس آماره T

Table 2. The review level of insecurity in Gachan mountainous region from the perspective of tourists based on the statistic T

مؤلفه	N	میانگین	مقدار T	درجه آزادی	سطح معناداری
وجود افراد مزاحم در منطقه	۷۷	۳/۲۴۶۸	۲۲/۵۴۳	۷۶	۰/۰۰۰
تعداد اندک گردشگران حاضر در منطقه	۷۷	۴/۱۸۱۸	۳۲/۴۰۵	۷۶	۰/۰۰۰
نبودن نیروهای امنیتی در منطقه	۷۷	۴/۲۵۹۷	۳۴/۵۷۹	۷۶	۰/۰۰۰
ناامنی ناشی از تراکم زیاد پوشش جنگلی	۷۷	۲/۸۵۷۱	۲۳/۳۷۵	۷۶	۰/۰۰۰
کلی	۷۷	۳/۶۳۶۴	۲۴/۶۰۵	۷۶	۰/۰۰۰

منبع: نگارندگان، ۱۳۹۵

است. بررسی میانگین رتبه‌ای داده‌های حاصل از تحلیل کمی میانگین سطح ناامنی مولفه‌های مورد مطالعه، نشان دهنده پایین بودن بودن میانگین سطح ناامنی مولفه‌های مورد مطالعه به میزان پایین‌تر از متوسط در مؤلفه "ناامنی ناشی از تراکم زیاد پوشش جنگلی" و بالاتر از حد متوسط در مؤلفه "نبودن نیروهای امنیتی در منطقه" است.

براساس آزمون فریدمن جدول (۳)، از دیدگاه گردشگران ورزشی کوهنوردی بین میانگین سطح ناامنی مولفه‌های مورد مطالعه در سطح آلفا ۰/۰۵ تفاوت معناداری وجود دارد. در این بین بالاترین میانگین رتبه‌ای دلیل ناامنی در منطقه مربوط به مؤلفه "نبودن نیروهای امنیتی در منطقه" و پایین‌ترین آن مربوط به مؤلفه "ناامنی ناشی از تراکم زیاد پوشش جنگلی"

جدول ۳- معناداری تفاوت میانگین رتبه‌ای سطح ناامنی منطقه کوهستانی گچان از دیدگاه گردشگران بر اساس آماره آزمون فریدمن

Table 2. A significant difference of Average rating of the level of insecurity in Gachan mountainous region from the perspective of tourists based on the statistic T

مؤلفه	فراوانی	میانگین عددی	میانگین رتبه‌ای
وجود افراد مزاحم در منطقه	۷۷	۳/۲۴۶۸	۲/۲۱
تعداد اندک گردشگران حاضر در منطقه	۷۷	۴/۱۸۱۸	۲/۷۱
نبودن نیروهای امنیتی در منطقه	۷۷	۴/۲۵۹۷	۲/۹۷
ناامنی ناشی از تراکم زیاد پوشش جنگلی	۷۷	۲/۸۵۷۱	۱/۹۸
کل	۷۷	۳/۶۳۶۴	۲/۵۵
کای اسکوتر	۱۵/۲۱۹		
درجه آزادی	۴		
سطح معناداری	۰/۰۰۰		

منبع: نگارندگان، ۱۳۹۵

نتیجه‌گیری و بحث

در این مطالعه به بررسی آرای گردشگران ورزشی کوهنوردی منطقه کوهستانی گچان از توابع استان ایلام در راستای برنامه‌ریزی و توسعه گردشگری ورزشی پرداخته شده است. بر اساس یافته‌های این پژوهش، مردان (۶۶ درصد) بیش‌ترین

بنابراین، با عنایت به نتایج فوق، فرضیه تأیید می‌گردد و به این نتیجه می‌رسیم که از دیدگاه گردشگران ورزشی کوهنوردی، منطقه کوهستانی گچان از سطح ناامنی بالایی برای گردشگران ورزشی کوهنوردی برخوردار است.

دارند در صورتی که اقبال دیگر به خصوص کارمندان چنین مشکلاتی را ندارند.

نتایج تحقیق آشکار ساخت که مبدأ اغلب گردش گران کوهنورد شهر ایلام (۸۱/۸ درصد) است. دلیل تمایل بالای ساکنین شهری ایلام به گردش گری و کوهنوردی نسبت به ساکنین روستایی و حومه این است که منطقه کوهستانی گچان در ۱۵ کیلومتری شهر ایلام و در مجاورت این شهرستان است و از لحاظ دسترسی، نزدیک ترین محل مطلوب گردش گری به ساکنین شهر ایلام است، به علاوه، شهری ها امکانات و وسایل نقلیه مناسب تری نسبت به ساکنین روستایی دارند و دسترسی آنان به منطقه گچان امکان پذیرتر است؛ ضمن این که نبایستی این واقعیت را نادیده بگیریم که ساکنین روستایی و حومه فضای وسیع تری نسبت به ساکنین شهری در اطراف محل سکونت خود در اختیار دارند و اصولاً نیاز به منطقه کوهستانی گچان (حتی اگر امکانات دسترسی هم برای آن ها مهیا باشد) خیلی کم تر است. البته به غیر از شهر ایلام، از حومه و روستاهای اطراف شهر ایلام نیز به منطقه برای گردش گری ورزشی مراجعه می کنند اما همان طوری که نتایج نشان داد نسبت به ساکنین شهری ایلام تعداد کم تری را شامل می شوند.

یافته ها نشان داد که کارمندان با ۳۳/۸ درصد بالاترین تعداد پاسخگویان را تشکیل داده است. دلایلی که می توان بر مشارکت بالای این قشر گردشگر اشاره نمود این است که کارمندان به علت یکجانشینی در محیط های اداری و فرصت کمتری جهت پیاده روی و تحرک دارند و به علت مشغلات ذهنی و عدم تحرک، به طور معمول اغلب در روزهای تعطیل و یا بعد از ساعات کاری از فرصت استفاده می کنند و نزدیک ترین و بهترین مکان (کوه گچان) برای گردش گری ورزشی کوهنوردی انتخاب می کنند.

نتایج پژوهش آشکار ساخت که اغلب گردش گران با ۸۴/۴ درصد با خودروی شخصی به منطقه گچان دسترسی پیدا می کنند، این نتایج نیز منطقی به نظر می رسد زیرا با نتایج تحلیل های قبل بی ارتباط نیست. اغلب کسانی که از خودروی شخصی برای سفر به منطقه استفاده می کنند از قشر کارمند

درصد گردش گران پاسخگو را تشکیل داده اند. مشارکت بالای مردان در گردش گری نسبت به زنان غیر معمول و دور از انتظار نیست و به دلایل ساختار فیزیکی زنان و نیز عوامل فرهنگی و محیطی در کشور ما و به ویژه استان ایلام است که معمولاً مردان بیش تر جرأت و تمایل به گشت و گذار در جنگل ها و کوهستان را دارند و سطح امنیت برای زنان در کوهستان ها و مکان های بکر و جنگلی مناسب نیست و زنان تنها به همراه خانواده یا گروه های گردش گری اقدام به گردش گری ورزشی کوهنوردی می نمایند.

تجزیه و تحلیل داده ها همچنین نشان داد که بیش ترین گروه سنی گردش گران بین سنین "۲۵ تا ۴۴ سال" است که این نتایج برخلاف انتظار تحقیق نبود زیرا گردش گری ورزشی به ویژه کوهنوردی، سنین آغاز جوانی یعنی حدود ۲۵ سال تا میانسالی یعنی حدود ۴۴ سال را می طلبد که افراد تمایل بالایی به گشت و گذار در طبیعت و سوزاندن کالری و تناسب اندام دارند و آنان مشارکت در گردش گری ورزشی و گشت و گذار در کوهستان را در اولویت نخست قرار نمی دهند. از جهتی دیگر، در مقطع سنی بالاتر از ۴۴ سال، تمایل به کوهنوردی و طبیعت گردی کم تر می شود و مسن ترها اغلب ترجیح می دهند به مسافت های کوتاه تر و هموار به پیاده روی بپردازند.

نتایج تحقیق معلوم ساخت که گردش گران اغلب دارای سطح مدرک تحصیلی لیسانس (۳۷/۷) و دیپلم (۲۲/۱ درصد) هستند. این نتایج تقریباً با نتایج مربوط به تحلیل قبلی منطبق است، زیرا اغلب گردش گران را کارمندان و زنان خانه داری تشکیل می دهد که معمولاً اغلب دارای سطح مدرک تحصیلی لیسانس هستند و مشاغل آزاد و زنان خانه دار به طور معمول دارای مدرک دیپلم می باشند. نگارندگان در مطالعه میدانی و مصاحبه با بعضی پاسخگویان گردش گر که دارای مدارک بالاتر از لیسانس و یا هیأت علمی دانشگاه بودند راجع به امکان مشارکت آنان در امر گردش گری ورزشی و سفر به منطقه از آنان سوال گردید و پاسخ شان این بود که به علت مشغلات ذهنی و کارهای علمی و پژوهشی، فرصت کم تری برای سفر به منطقه

هستند و کارمندان به عنوان بالاترین درصد از گردشگران که اغلب از اقشار متوسط جامعه هستند از وسیله نقلیه شخصی برخوردارند.

نتایج همچنین معلوم ساخت که گردشگران اغلب "همراه با خانواده" (۵۱/۹ درصد) به منطقه مراجعه می کنند. تحلیلی که می توان بر این نتایج ارایه داد این است که (همان طوری که قبلاً ذکر گردید) به دلایل ساختار فیزیولوژی، فرهنگی و اجتماعی و مذهبی و نیز محیطی، زنان و دختران با محدودیت های فراوانی برای گردشگری به خصوص در میان جنگل و کوهستان روبه رو هستند به همین دلیل اغلب با خانواده و به همراه همسران خود برای گردشگری به منطقه سفر می کنند و یا گاه گاهی به همراه گروه های گردشگری و دسته های کوهنوردی هم سفر می شوند که این مسئله بایستی در امر برنامه ریزی گردشگری لحاظ گردد.

همچنین، براساس یافته های تحقیق، اغلب گردشگران موافق پرداخت حق ورودی در حد ۵۰۰۰ ریال تا ۱۵۰۰۰ ریال هستند. ساکنین شهری ایلام نیک می دانند که این مقدار پرداخت پول فشار مالی زیادی به آنها وارد نمی کند و از طرفی، همین حق ورودی اندک می تواند در امنیت و توسعه گردشگری منطقه مؤثر باشد. این گردشگران که اغلب از اقشار باسواد و فرهنگی هستند از مزایا و فواید حق ورودی حتی اندک برای توسعه گردشگری مطلع هستند و با پرداخت آن موافق هستند. به علاوه، بر اساس یافته های تحقیق، گردشگران مهم ترین انگیزه و دلایل انتخاب منطقه را "کوهنوردی، ورزش و سلامتی" ذکر کرده اند. دلیل آن می تواند ناشی از یکجانشینی و عدم تحرک ساکنین شهری باشد که منطقه کوهستانی گچجان مناسب هدف آنهاست. البته اگر در آینده برنامه ریزی اعمال گردد و توجه بیشتری به توسعه گردشگری در منطقه لحاظ شود شاهد افزایش انگیزه های دیگری اعم از گردشگری تفریحی و اوقات فراغت و غیره خواهیم بود.

نهایتاً نتایج آزمون فرضیه تحقیق نشان می دهد که در مؤلفه "نبود نیروهای امنیتی در منطقه" با میانگین ۴/۲۵۹۷، و مؤلفه "تعداد اندک گردشگران حاضر در منطقه" با میانگین ۴/۱۸۱۸ بالاتر از متوسط گزارش شده است. این دو مورد موجب عدم

امنیت و اعتماد گردشگران شده است زیرا در منطقه گچجان خبری از نیروهای امنیتی و امدادی نیست هر چند اخیراً سازمان محیط زیست و سازمان منابع طبیعی و جنگل داری اقدام به درج تبلیغ شماره تماس های چهار رقمی بر روی تخته سنگ ها و درختان با عنوان "امداد جنگل" در فاصله هر ۷۰ متر در مسیر کوهنوردی برای گردشگران نموده اند که در احساس امنیت گردشگران بسیار مؤثر گزارش شده است، ولی به طور کلی، سطح ناامنی در منقل گچجان برای گردشگران بالاتر از متوسط گزارش شده است که می تواند بر روی جذب گردشگری ورزشی در کوهنوردی اثر منفی بگذارد.

در مقایسه با نتایج پژوهش های قبلی، هر چند در مواردی عدم هم سویی وجود دارد؛ اما در اغلب موارد نتایج این تحقیق هم سو با نتایج تحقیقات قبلی است که در اینجا به برخی از این پژوهش ها اشاره می گردد؛ به عنوان مثال، صدیقی و حسنی در سال ۱۳۹۲ در نتایج تحقیق خود آشکار ساختند که امنیت یک معیار اساسی برای انتخاب مناطق تفرجگاهی است، به طوری که مناطق پوشیده از جنگل و دور از دسترس دارای رابطه منفی با احساس امنیت و انتخاب این مناطق برای تفرج است. همچنین بین افزایش تعداد گردشگران، نزدیکی به اماکن عمومی و راه های دسترسی و احساس امنیت در این مناطق رابطه مثبت و معناداری وجود دارد؛ همچنین، نتایج نشان می دهد که میان سن افراد، تفرج به همراه گروه های مختلف گردشگری مانند خانواده، دوستان و گروه های گردشگری با احساس امنیت در افراد در تفرجگاه های جنگلی رابطه معناداری وجود دارد، به طوری که افراد در سن ۳۵ تا ۵۰ سال و به همراه گروه های گردشگری احساس امنیت بیشتری دارند (۹). رضوی و همکاران (۱۳۹۲) در مقاله ای نشان دادند که به طور کلی جاذبه های طبیعی بر توسعه گردشگری ورزشی اثر گذار است، بنابراین لازم است که با آموزش نیروی انسانی، استخدام نیروی متخصص و تحصیل کرده، مدیریت صحیح، با تصمیمات و اقدامات مناسب در پیش برد و توسعه این صنعت مهم در راستای توسعه گردشگری ورزشی استان مازندران گامی اساسی بر داشت (۱۹). کلاین (۲۰۰۱) در تحقیقی نشان داد که جنگل های ملی به احتمال زیاد تاثیر فزاینده قابل توجه ای روی

- direction of sustainable development, Case Study: Protected Area of the jahannama of Gorgan ", Journal of tourism management Studies, spring 2014, No. 12, 70-86 (In Persian).
8. Azizi, S & Kavooosi-M.R., "The Impact of Geographical Directions on Loranthus Spp Pollution Severity and Determining its Hosts in the Forests of Ilam Province (Case Study: Mount Gachan)" - Third National Forest Conference, Iranian Forestry Association, 2009, Karaj-Iran, http://www.civilica.com/Paper-FOREST03-FOREST03_015.html. (In Persian)
 9. Analysis and field study of writers from the mountainous region and recreation of Gachan in Sirvan County, Ilam province, 2016. (In Persian)
 10. Mokhtari, Z. & Mostafaei, Z, "Investigating the Role of Sport Tourism in Qeshm Tourism Development" - Qeshm National Conference and Future Perspectives, Qeshm Free Zone Organization, 2011-Qeshm-Iran, http://www.civilica.com/Paper-QESHM01-QESHM01_017.html (In Persian).
 11. Sadiqi, E. & Hasani, M., "Investigating the Factors Affecting Tourism Security in Naharkhoran Park Forest", Journal of Renewable Natural Resources Research, spring 2013, Volume 4, Issue 1 (11), 19-28. (In Persian)
 12. Ghasempour, H, "Strategic Planning of Nature Development in Protected Areas of Ilam Province (Case Study: Limit of Natural-National Dehloran Works", Ilam Culture Cultural Calendar, Fall & Winter 1394, Vol. 16, No. 48 & 49, 187-204. (In Persian)

گردش گری در مناطق اطراف خود خواهد داشت؛ همان طوری که جمعیت ایالات متحده همچنان به رشد خود ادامه می دهد و بیش تر حالت شهری به خود می گیرد، بنابراین افزایش تقاضا برای فرصت های تفریحی در فضای باز خواهد داشت. چنین افزایش تقاضایی منجر به تدارک امکانات مورد تقاضای گردش گران خواهد شد که فشار فزاینده ای بر روی جنگل ها و سرزمین های ملی دیگر خواهد گذاشت (۲۰).

Reference

1. Higham, J.E., & Hinch, T.D., 2003. "Sport, space and time: Effects of the Otago Highlanders franchise on tourism," Journal of Sport Management, Vol. 17, Issue 3, pp. 235-257.
2. Malek akhlagh, Esmail. "Designing a Marketing Policy Pattern for Tourism Industry", Ph.D., Tarbiat Modarres University, 2003. (In Persian)
3. Veal, A.J., 2011. the planning for leisure, sport, tourism and the arts: goals and rationales, World Leisure Journal, 53(2), 119-148.
4. Deery, M., & Jago, L., 2005. The management of sport tourism, Sport in Society, 8(2), 263-279.
5. Moein Fard, M.R., et al., "Strategies for the development of recreational sports tourism in Iran," Journal of sport management and development, autumn and winter 2014, 2 (5): 1-17. (In Persian)
6. Qiyamirad, A. et al., "The Relationship between the Viewpoints of Sport Managers and Tourism Managers and Sports Tourism factors in Iran", Journal of Olympic, summer 2008, Volume 16, Issue 2 (42), 51-61. (In Persian)
7. Saberi, A. et al., "Ecotouristic capabilities of ecosystems of protected areas of the environment in the

18. Hinch, T., & Higham, J., 2004, Sport tourism development, Channel view publication.
19. Hudson, S., 2006, Sport and Adventure tourism, The Haworth Press.
20. Kurtzman, J., 2005, Economics impacts: sport tourism and the city, Journal of Sport Tourism, 10(1), 47-71.
21. Akhundi, L. and Golkar, A., 2013, Multi-criteria spatial assessment for sustainable tourism management: Proceedings of the First National Conference on Sustainable Development, Tehran. Seventh to March 9, 2013. (In Persian)
22. Movahed, A. and Zadeh Dabbagh, N., 2010, Evaluation of Ecological Capacity of the Dez River Range between the Regulatory Dam and the Dam Area for Nature Survey, Journal of Environmental Studies, Vol. 36, No. 55. p. 24-13. (In Persian)
23. Karamshahi, A.A., 2009, "Research project of evaluation of multi-cell sample lines in Zagros Branch forests (Case Study: Mount Gachan Ilam)", Ilam University. (In Persian)
13. Kumari, s. Behera, M, D. and Tewari, H, R., 2010. Identification of potential ecotourism sites in West District, Sikkim using geospatial tools, Tropical Ecology. 51: 75 -85.
14. Zahedi, Shams al-Sadat (2006) The Basics of Tourism and Sustainable Ecotourism: With Emphasis on the Environment, Tehran: Allameh Tabatabai University, First print. (In Persian)
15. Sajjadian, N. & Sajjadian, M. 2011. Ability of rural ecotourism in Mazandaran (zoning, management, preservation & development), journal of Urban Management, Volume 9, Number 27: 78-59. (In Persian)
16. Fennell, David A., 2006. Introduction of Ecotourism, Mazandaran University, 123P.
17. Danehkar, A., Asadollahi Z., Alizadeh, A., Javanshir, A., 2012, Nature-Based Tourism Planning in Choghakhor Lagoon Using Spatial Multi-criteria Evaluation (SMCE), Journal of Natural Environment (Natural Resources of Iran), Volume 65, Issue 1: 66-53. (In Persian)